

Uitkomsten ZBpanel Ervaren discriminatie maart 2017

Dinsdag 21 maart is het Internationale Dag tegen Racisme en Discriminatie. ADB Zeeland heeft daarom ZB| Planbureau gevraagd het ZBpanel een aantal vragen voor te leggen over ervaren discriminatie. Deze peiling is in grote lijnen een herhaling van een onderzoek dat Intomart in 2009 heeft uitgevoerd. Daar waar de gegevens vergelijkbaar zijn zal een vergelijking tussen 2009 en 2017 worden gemaakt.

Ervaren discriminatie en mogelijke gevolgen

Ervaren discriminatie kan negatieve gevolgen hebben op de gezondheid en welzijn van mensen. Ervaren discriminatie is bijvoorbeeld gerelateerd aan depressiviteit en verminderde gevoelens van welbevinden en geluk. Daarnaast kan de maatschappelijke participatie ook negatief beïnvloed worden wanneer mensen zich als gevolg van discriminatie-ervaringen afkeren van maatschappelijke terreinen.

Bron: SCP-rapport. *Ervaren discriminatie in Nederland (2014)*

Samenvatting

Er zijn in 2017 weinig verschuivingen vergeleken met 2009. Vier op de vijf panelleden is in het afgelopen jaar niet discriminerend behandeld. Een klein percentage (2%) weet het niet of wil het niet zeggen. Bijna één op de vijf (17%) is echter wel eens discriminerend behandeld. Dit is vergelijkbaar met 2009, toen gaf ook 17% aan het afgelopen jaar wel eens discriminerend behandeld te zijn. Belangrijkste redenen van discriminatie die de panelleden noemen zijn *leeftijd* en *handicap of chronische ziekte*. Discriminatie gebeurt het meest in de buurt of op straat en op het werk. Opvallend is dat vergeleken met 2009 meer mensen van mening zijn dat *melden niet helpt*. In 2017 wordt dit zelfs als belangrijkste reden genoemd waarom men de discriminatie niet gemeld heeft. In 2009 werd als belangrijkste reden nog genoemd 'ik vond het niet belangrijk genoeg'.

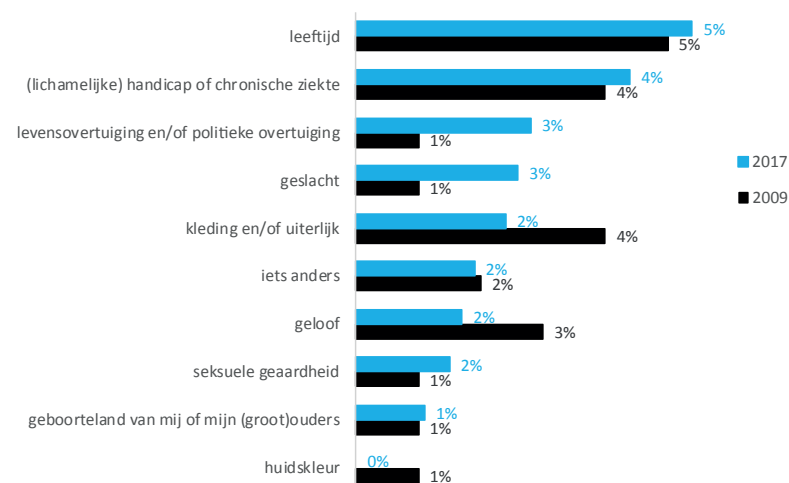
1. Een uitgebreide onderzoeksverantwoording van het ZBpanel vindt u hier: <http://www.dezb.nl/wat-we-doen/zbpanel>. In aanvulling op de standaard correctie hebben we nu ook gecorrigeerd voor etniciteit. De samenstelling van het ZBpanel is goed vergelijkbaar met die van Intomart (2009). In beide onderzoeken zijn de niet-Westerse allochtonen niet of nauwelijks vertegenwoordigd.

- **Autochtoon & allochtoon** Vergeleken met autochtonen voelen meer allochtonen zich discriminerend behandeld. Ook geven meer allochtonen aan dat ze niet weten of niet willen zeggen dat ze discriminerend behandeld zijn.
- **Jong & oud** Ouderen (61 jaar en ouder) voelen zich minder vaak discriminerend behandeld.

Er is geen verschil tussen laag- en hoogopgeleiden en tussen mannen en vrouwen.

Resultaten

Figuur 1: Is in de afgelopen 12 maanden wel eens discriminerend behandeld, vanwege...

Leeftijd en *handicap of chronische ziekte* zijn net als in 2009 de 2 belangrijkste redenen waarop iemand zich gediscrimineerd voelde. Er zijn weinig opvallende verschuivingen tussen 2009 en 2017. Het valt wel op dat men zich vergeleken met 2009 iets vaker gediscrimineerd voelde vanwege *levensovertuiging en/of politieke overtuiging* en *geslacht*. En vergeleken met 2009 minder vanwege *kleding en/of uiterlijk*.

- **Autochtonen & allochtonen** Allochtonen voelen zich vergeleken met autochtonen vaker gediscrimineerd vanwege hun **seksuele geaardheid, leeftijd, handicap of chronische ziekte** en vanwege hun **geboorteland of dat van hun (groot)ouders**.
- **Laag- & hoogopgeleid** Laagopgeleiden voelen zich vaker gediscrimineerd vanwege hun **seksuele geaardheid**.
- **Jong & oud** 18 tot en met 45-jarigen voelen zich vaker gediscrimineerd vanwege hun **seksuele geaardheid** en hun **levenshouding en/of politieke overtuiging**. Opvallend is dat ouderen niet meer discriminatie vanwege leeftijd ervaren dan jongeren.
- **Man & vrouw** Mannen voelen zich vaker gediscrimineerd vanwege hun **leeftijd** en hun **levenshouding en/of politieke overtuiging**. Vrouwen juist meer vanwege hun **geslacht** en **seksuele geaardheid**.

- **Laag- & hoogopgeleid** Laag opgeleiden voelen zich vaker gediscrimineerd **in de buurt of op straat**.
- **Jong & oud** 18 tot en met 45-jarigen en 61 tot en met 70-jarigen voelen zich vaker gediscrimineerd **in de buurt of op straat**. De 18 tot en met 45-jarigen voelen zich ook vaker gediscrimineerd op het **internet/sociale media**, in **media en reclame** en **tijdens het winkelen**.
- **Man & vrouw** Mannen voelen zich vaker gediscrimineerd vanwege hun **leeftijd** en hun **levenshouding en/of politieke overtuiging**. Vrouwen juist meer vanwege hun **geslacht** en **seksuele geaardheid**.

Er is geen verschil tussen autochtonen en allochtonen.

Waar kwam de discriminatie voor?

Tabel 1: Top 6 van locaties

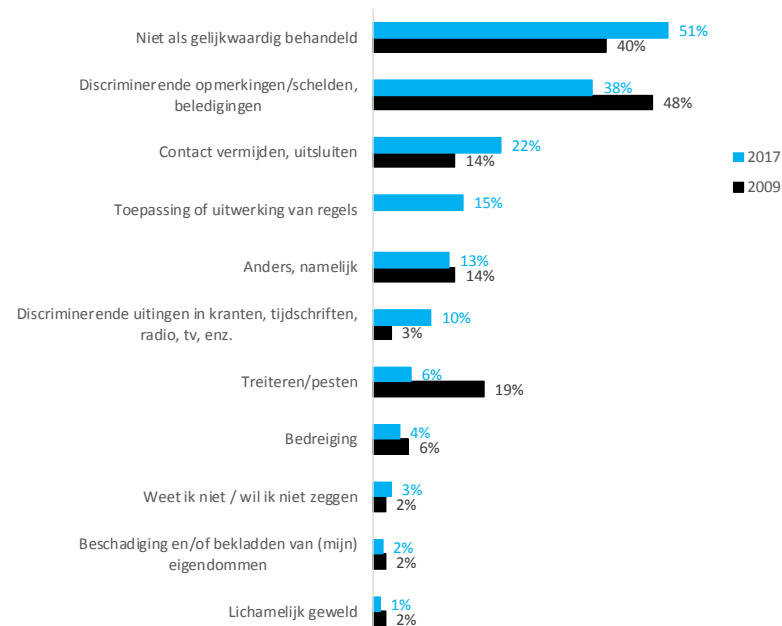
	2009	2017
1. In de buurt of op straat	34%	30%
2. Op het werk	24%	26%
3. Bij het winkelen	12%	22%
4. Bij het solliciteren	16%	19%
5. In de privésfeer (relatie, familie, bekenden)	-	18%
6. Op het internet / sociale media	-	13%

De panelleden die zich het afgelopen jaar wel eens gediscrimineerd voelden ervaren dit het vaakst **in de buurt of op straat** en **op het werk**. Deze percentages zijn vergelijkbaar met 2009. Vergeleken met 2009 geven meer mensen die zich wel eens gediscrimineerd voelden aan, dat dit tijdens het **winkelen** was.

Opvallend is het hoge percentage panelleden dat zich in de **privésfeer** gediscrimineerd voelde. Helaas kan dit percentage en het percentage dat zich gediscrimineerd voelde op het **internet/sociale media** niet vergeleken worden met 2009, omdat toen deze opties niet zijn opgenomen in de vragenlijst.

Om wat voor soort discriminerende behandelingen ging het?

Figuur 2: Soorten discriminerende behandelingen

In 2009 was *discriminerende opmerkingen/schelden* de meest voorkomende soort, in 2017 staat *niet als gelijkwaardig behandeld* op 1. Verder valt op dat in 2017 vergeleken met 2009 meer mensen *contact vermijden, uitsluiten* als manier van discrimineren noemden. Hier moet wel bij worden opgemerkt dat in 2009 alleen gevraagd is naar contact vermijden en niet naar uitsluiten. In 2017 geven minder mensen aan dat ze gediscrimineerd zijn door middel van *treiteren/pesten*.

- **Autochtonen & allochtonen** Autochtonen noemen vaker dan allochtonen dat ze zich *niet gelijkwaardig behandeld voelden* en *uitgesloten (contact vermijden)*. Opvallend is dat allochtonen vaker aangeven dat ze het *niet weten* of *niet willen zeggen*.
- **Laag- & hoogopgeleid** Laagopgeleiden noemen vaker dan hoogopgeleiden *discriminerende opmerkingen/schelden, beledigingen*.
- **Jong & oud** 18 tot en met 45-jarigen noemen vaker *discriminerende uitingen in kranten, tijdschriften, radio, tv, enz.* vergeleken met ouderen.
- **Man & vrouw** Mannen noemen, vergeleken met vrouwen, vaker dat de *regels op hen anders worden toegepast of uitgewerkt*.

Heeft u wat u is overkomen ergens gemeld? Zo ja, waar?

Een op de tien panelleden die zich het afgelopen jaar gediscrimineerd voelde heeft dit ergens gemeld. Dit is vergelijkbaar met 2009.

De belangrijkste reden om het **niet** te melden waren:

	2009	2017
Melden helpt niet	20%	35%
Ik vond het niet belangrijk genoeg	42%	22%
Ik heb het zelf opgelost	12%	16%
Ik wil er geen aandacht aan schenken	28%	15%
Ik weet niet waar ik zoiets kan melden	7%	15%

In 2009 vond nog 42% dat het *niet belangrijk genoeg* was en 28% wilde er *geen aandacht aan schenken*. Deze percentages zijn in 2017 behoorlijk gedaald.

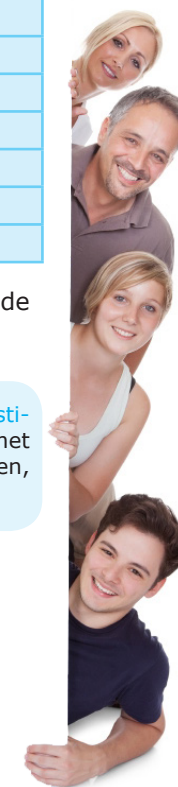
Vergeleken met 2009 geven meer panelleden aan dat ze denken dat melden niet helpt of dat ze niet weten waar ze zoiets kunnen melden.

Welke instituten kent u die zich bezighouden met het bestrijden van discriminatie?

	2017
Amnesty International	60%
Politie	53%
College voor de Rechten van de Mens (voorheen Commissie Gelijke Behandeling (CGB))	46%
Overheid (bijv. Ombudsman, Politieke Partijen)	45%
Meldpunt Internet Discriminatie (MiND)	35%
Anti Discriminatie Bureau Zeeland (ADB Zeeland)	29%
Landelijke Vereniging tegen Discriminatie (LVtD)	28%
Gemeente	26%
Geen van deze	9%
Anders	2%

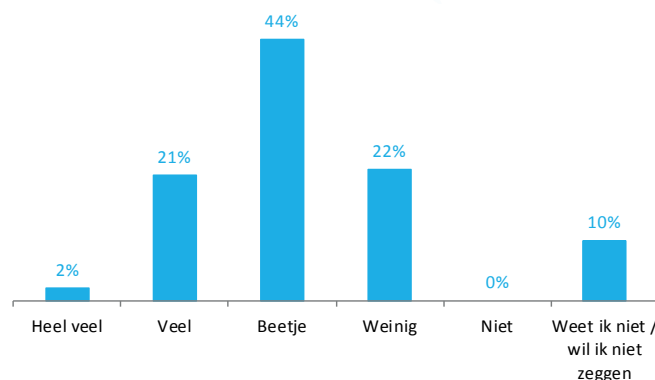
Ongeveer een op de tien respondenten (9%) kent geen van de genoemde instituten.

- **Laag- & hoogopgeleid** Meer laagopgeleiden *kent geen van de genoemde instituten* die zich bezig houden met het bestrijden van discriminatie, vergeleken met hoogopgeleiden. Dit verschil zien we niet tussen autochtonen en allochtonen, tussen jong en oud en tussen mannen en vrouwen.

Tot slot zijn er nog 2 algemene vragen over discriminatie in Zeeland gesteld. Deze uitkomsten kunnen helaas niet vergeleken worden met 2009, omdat deze vragen toen niet gesteld zijn.

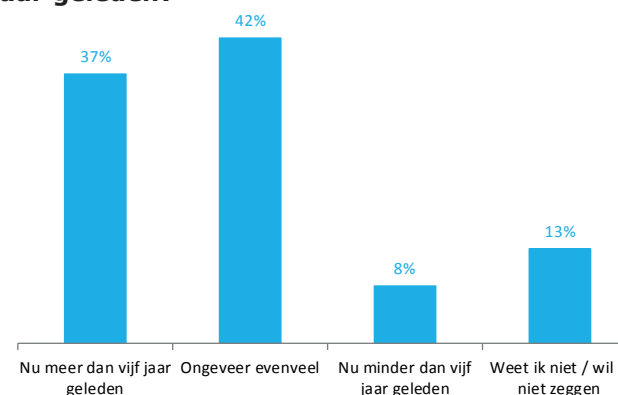
Denkt u dat er in Zeeland veel of weinig discriminatie voorkomt?

Twee derde van de panelleden (66%) denkt dat in discriminatie Zeeland weinig tot een beetje voorkomt.

Mannen denken, vergeleken met vrouwen, vaker dat discriminatie in Zeeland niet of weinig voorkomt. Vergeleken met hoogopgeleiden weten meer laagopgeleiden niet of er veel of weinig discriminatie in Zeeland voorkomt of willen het niet zeggen.

Denkt u dat er in Zeeland meer of minder gediscrimineerd wordt dan vijf jaar geleden?

Ruim een derde (37%) denkt dat er in Zeeland nu meer discriminatie voorkomt.

Vrouwen denken, vergeleken met mannen, dat er in Zeeland nu meer gediscrimineerd wordt dan vijf jaar geleden. Meer ouderen (71 jaar en ouder) geven aan dat ze het niet weten of niet willen zeggen.

Voor vragen of opmerkingen kunt u contact opnemen met drs. Esther van Sprundel of José van den Boomgaard, zbpanel@dezbnl

Mede mogelijk gemaakt door de Provincie Zeeland en ADB Zeeland.

